

Leven

1. BELEGGINGSCONTRACT OF LEVENSVZERKERING: EINDE VAN DE DISCUSSIE ?

L'Assurance au présent / Verzekeringsnieuws, nr.32, september 2006 ; Fiscolegue / Fiscoleg, nr.1040, september 2006

De Rechtbank van eerste Aanleg van Doornik heeft in een vonnis van 16 mei 2006 ingestemd met de rechtspraak van het Franse Hof van cassatie inzake de kwalificatie van een individueel levensverzekeringscontract.

Het heeft inderdaad geoordeeld dat, **om over een levensverzekeringscontract te kunnen praten, het volstaat dat de onzekerheid betrekking heeft op de persoon voor wie het genieten van de uitkering bestemd is.**

Sommigen hebben tot hertoe altijd volgehouden (en de fiscale administratie heeft zich gehaast om op die barricade te staan) dat een levensverzekeringscontract een risico moest omvatten dat op het toegekende bedrag van invloed was, zodat het verlies van het ene, de winst van het andere vertegenwoordigde.

Voor anderen daarentegen, volstaat het dat dit contract een onzekere vervaldatum heeft en dus eveneens een onzekere begunstigde.

Het onderwerp van het geschil sloeg op de verdeling van een kapitaal bij overlijden van een levensverzekeringscontract van het type "uitgesteld kapitaal met uitbetaling van de reserve in geval van overlijden".

De verzekeringnemer was een dame die, toen zij het contract ondertekende, twee kinderen in leven had. In geval van overlijden voor de overeengekomen termijn, had zij als begunstigden haar "wettelijke erfgenamen ten persoonlijke titel" aangewezen. Eén van haar kinderen die zelf 3 kinderen naliet, overleed echter eerder. Bijgevolg waren er bij het overlijden van de verzekerde, niet twee begunstigden die zich aanboden, maar vier... Zodoende kreeg het overlevende kind van de verzekerde slechts een kwart van het kapitaal in plaats van de helft. Het was bijgevolg niet het onderzoek naar de beste juridische kwalificatie die de zoon inspireerde om aan het contract zijn hoedanigheid van levensverzekering te betwisten, maar eerder luidruchtige, naar geld ruikende argumenten!

Zodoende ging het niet meer over een levensverzekeringscontract, maar kwam men terecht bij de regels voor de erfopvolging: het overlevende kind zou recht hebben gehad op de helft van het kapitaal terwijl de drie kleinkinderen alleen de overblijvende helft zouden hebben kunnen verdelen ...

In haar vonnis besloot de rechtbank al zeer snel dat het inderdaad om een levensverzekeringscontract ging. Met verwijzing naar de rechtspraak van het Franse Hof van cassatie, wees het erop dat op het moment van de afsluiten van het contract de dame, - de verzekeringnemer -, niet wist of zij, of haar kinderen het gewaarborgde kapitaal werkelijk zouden uitgekeerd krijgen. Deze onzekerheid was voldoende om van oordeel te zijn dat het

inderdaad ging om een levensverzekeringscontract en niet om een kapitalisatiecontract. Dat gaat trouwens in de richting van het standpunt dat door de CDV in 2001 werd ingenomen.

Een ander vonnis van de burgerlijke rechtbank van Antwerpen dit keer (van 4 april 2006), leidde tot dezelfde conclusie.

Een dame van 88 jaar had een levensverzekeringscontract tak 23 ondertekend waarin zij haar enige wettelijke erfgename als begunstigde had vermeld. Evenwel enkele maanden later, wijzigde zij de clause om haar neef daarvoor aan te wijzen. Bij haar overlijden, eiste de erfgename de reserve van het contract op. Volgens haar ging het om een belegging "effectendepot" (?), die in het erfdeel moest vallen.

Voor de rechtbank ging het nochtans inderdaad om een levensverzekeringscontract:

- er werd feitelijk een premie betaald;
- de verzekeraar heeft zich verplicht tot een welbepaalde uitkering, met name de betaling van de waarde van het contract aan de begunstigde op een gegeven moment;
- de uitkering van de verzekeraar moet geleverd worden als er zich een onzekere gebeurtenis die afhankelijk is van het mensenleven voordoet. Het feit dat de verzekerde reeds een gevorderde leeftijd had bij de ondertekening van het contract, neemt van het overlijden zijn karakter van onzekere gebeurtenis niet weg;
- het overlijden van de verzekerde heeft automatisch als gevolg, de betaling van de gewaarborgde uitkering, wat aldus een einde maakt aan het verzekeringscontract ; de begunstigde heeft de mogelijkheid niet om het contract voort te zetten, hetgeen dit contract differentieert van een eenvoudig spaarproduct.

2. DE AFTREK VOOR DE EIGEN EN ENIGE WONING: MINISTERIËLE PRECISERINGEN

Beknopt Verslag, Kamercommissie voor Financiën,, nr.COM 978, p. 7 ; Fiscologue/ Fiscooloog, nr.1034, augustus 2006 ; Actualités fiscales, nr34, september 2006

In antwoord op twee parlementaire vragen, heeft de Minister van Financiën nog enkele toelichtingen gegeven betreffende de aftrek voor de eigen en enige woning.

- Opdat een echtgenoot recht zou kunnen hebben op deze aftrek, moet hij "**debiteur zijn van de hypothecaire lening**", met andere woorden, co-lener. Voor de Minister is het niet noodzakelijk dat hij "eigenaar, bezitter, erfpachter, opstalhouder of vruchtgebruiker" is van de betrokken woning. Het volstaat dat de helft van het kadastrale inkomen in principe belastbaar is in hoofde van hem ("in principe", want vanaf de belastingheffing van 2006, wordt dit inkomen in werkelijkheid vrijgesteld van belasting). De wet bepaalt immers dat de echtelieden belastbaar zijn voor de helft op de inkomsten van "de eigen" onroerende goederen voor zover deze inkomsten in gemeenschap vallen op grond van het huwelijkscontract. Dat is het geval voor de echtparen die onder de wettelijke regeling zijn getrouwd.
- Om deze fiscale aftrek te genieten, moet de betrokken woning met name "**de enige woning**" zijn van de belastingbetaler op 31 december van het jaar van het afsluiten van het leningscontract. Om dit te controleren, zal men alleen onderzoeken of hij geen eigenaar,

bezitter, erfpachter, opstalhouder of vruchtgebruiker van een andere woning is. Men zal in dit verband geen rekening mogen houden met de manier waarop de onroerende inkomsten over de echtelieden op grond van het huwelijkscontract worden verdeeld.

- **De verdeling van de aftrek voor de eigen en enige woning is vrij** mits de voorwaarden worden vervuld die aan deze fiscale aftrekbaarheid zijn verbonden. Deze verdeling zal dus vrij zijn in de volgende gevallen:
 - echtelieden die onder de wettelijke regeling zijn getrouwd,
 - echtelieden die onder de regeling van de scheiding van goederen zijn getrouwd en de wettelijk samenwonenden, als zij mede-eigenaars en co-leners zijn.

Deze verdeling moet echter **een verhouding van 15/85 eerbiedigen**. Dat betekent dat de aftrekbare bedragen zoveel mogelijk slechts ten belope van 85% in hoofde van een van de beide echtelieden (of wettelijk samenwonenden) kunnen geconcentreerd worden, zonder het maximum te overschrijden dat door de wet wordt toegelaten. De minister bevestigt opnieuw dat deze verdeelsleutel eveneens speelt voor het geval dat slechts één van de beide echtelieden (of wettelijk samenwonenden) recht heeft op de nieuwe aftrek (bijvoorbeeld, omdat het betrokken goed niet de enige woning is voor deze laatste): hij zal in dit geval slechts op een aftrek van 85% aanspraak kunnen maken.

Laten we even veronderstellen dat twee echtelieden samen een lening hebben aangegaan en een aftrekbaar bedrag van 3.000 € hebben betaald. Slechts één onder hen vervult de voorwaarden voor aftrek voor de eigen en enige woning. Elke co-lener zal op een fiscale aftrek ten belope van zijn aandeel in het eigendom van de woning aanspraak kunnen maken (50% x 3.000 €, ofwel 1.500 €). Dit bedrag van 1.500 € zal echter slechts kunnen worden afgetrokken ten belope van 85% of 1.275 € ten gunste van diegene die op de aftrek voor de eigen en enige woning aanspraak kan maken.

De echtgenoot (of de wettelijk samenwonende) die geen recht op deze aftrek heeft, zal in voorkomend geval de aftrek voor langetermijnsparen verkrijgen ten belope van de helft van wat hem toekomt.

De conclusie is vrij verwonderlijk, want door de regel "85/15" beoogt de wet per definitie, expliciet het geval van een verdeling. Deze regel zou dus niet van toepassing zijn in het geval dat slechts één van beide wettelijke echtelieden of samenwonenden recht op de aftrek heeft voor de eigen en enige woning aangezien er geen verdeling is. Deze laatste zou aldus recht moeten hebben op 100% van het aftrekbare bedrag zonder echter het maximumbedrag te kunnen overschrijden dat toe te schrijven valt per belastingbetaler. Dat is wat het meest logisch zou lijken ... Maar blijkbaar niet voor iedereen !

3. VEREENVOUDIGING VAN DE REGEL VAN DE 80 %

Assurinfo nr25, augustus 2006

De zogenaamde regel van de "80%" die de samenstelling van "professionele" aanvullende pensioenen beperkt, is reeds 20 jaar oud. Nochtans heeft die, sinds hij van kracht is geworden, voortdurend voor toepassingsproblemen op het terrein gezorgd.

Onder druk van de fiscale administratie heeft de regering het probleem aangepakt tijdens de voorbije maand mei. Zij heeft met name aan Assuralia gevraagd om **concrete voorstellen** te doen **om deze regel te vereenvoudigen, te verduidelijken en meer controleerbaar te maken.**

Vandaag is men nog altijd in het stadium van de gedachtewisselingen, maar het ritme zou wel eens kunnen versnellen. De regering wil dit probleem immers voor het einde van het jaar nog regelen.

Marktinformatie

1. ZELFREGELING VAN DE RECLAME VOOR FINANCIËLE PRODUCTEN

De Tijd, 25 augustus 2006

Tijdens het afgelopen jaar heeft de minister voor consumentenzaken, Freya Van den Bossche, een studie aangevraagd betreffende de reclame voor de financiële producten. Daaruit bleek dat de reclame voor verzekeringen (tak 21 en 23) niet altijd onberispelijk was: vage tariefvoorwaarden, afwezigheid van vermelding van de instap- en uitstapkosten, onduidelijkheden wat de verwachtingen inzake rendement waren...

Om daar een einde aan te maken, hebben de vertegenwoordigers van de banken en de verzekeringen besloten om zelf terzake **een code van goed gedrag** op te stellen. De ministerraad zal deze zelfregeling waarschijnlijk heel binnenkort goedkeuren.

2. VALSE VERKLARING EN MULTI-RISKCONTRACT

Assurance au présent / Verzekeringsnieuws nr.31, september 2006.

Wanneer in één en hetzelfde contract, verschillende risico's worden gewaarborgd en dat de weglating of de valse verklaring slechts een weerslag hebben gehad op de beoordeling van een deel onder hen, dan wordt de nietigheid van het contract beperkt tot de verzekering van de risico's waarvoor de verzekeraar op een dwaalspoor werd gebracht .

Iemand ondertekende een "maxi omnium" autocontract dat zijn voertuig dekte voor wettelijke aansprakelijkheid, brand, diefstal, glasbreuk, materiële schade, rechtsbescherming en waarborg inzittenden. Een maand later werd het voertuig gestolen en het zou niet worden teruggevonden. De verzekeraar weigerde in te grijpen, daar hij het contract als ongeldig beschouwde wegens valse verklaringen bij de ondertekening. Hij ontdekte immers bij de overdracht van het dossier door de vroegere verzekeraar, dat deze verzekerde vier schadegevallen had gehad het vorige jaar, terwijl hij slechts één schadegeval met "niet-verantwoordelijk" van drie jaar vroeger had aangegeven.

Voor het Hof van beroep vormde het stilzwijgen van de koper omtrent zijn vier schadegevallen een opzettelijke weglating. Het hof veroordeelde echter wel de verzekeraar om de verzekerde schadeloos te stellen voor de diefstal van het voertuig.

Om welke reden? Het Hof stelde vast dat er op de vier weglatingen van aangifte van schadegevallen, er twee rijongevallen waren waarin de verzekerde niet verantwoordelijk was, zodat deze twee weglatingen de verzekeraar niet op een dwaalspoor hadden gebracht betreffende de beoordelingselementen van het risico. Wat de twee andere ongevallen betreft, ging het enerzijds over een glasbreuk waarvoor de verzekerde evenmin verantwoordelijk was en de andere was het botsen tegen een paal. Bijgevolg **was er geen enkele weglating betreffende een schadegeval "diefstal"**. Het Hof besloot daaruit dat de verzekeraar niet op een dwaalspoor werd gebracht omtrent de elementen van beoordeling van het risico Diefstal en dus moest hij de schade dekken.

De verzekeraar diende een voorziening in cassatie in.

Voor hem had elke opzettelijke weglating of onnauwkeurigheid die betrekking had op een element van de beoordeling van het risico de nietigheid van het contract in zijn geheel tot gevolg en dit voor de verschillende waarborgen die door het contract werden geboden, zelfs in de afwezigheid van een verband tussen het weggelaten element en de schade.

Het Hof van cassatie verwierp het beroep: **de wet voorziet dat het verzekeringscontract ongeldig is als de weglating of de onnauwkeurigheid sloegen op een element van beoordeling van het verzekerde risico.**

Bijgevolg, wanneer in één en hetzelfde contract, verschillende risico's worden gewaarborgd en dat de weglating of de onnauwkeurigheid slechts een weerslag hebben gehad op de beoordeling van een deel onder hen, wordt de nietigheid van het contract beperkt tot de verzekering van de risico's waarvoor de verzekeraar op een dwaalspoor werd gebracht.